

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 9 december 2009
Ons kenmerk 49/5.12/2009015865
Behandeld door de heer J. Bos (0592) 36 56 32
Onderwerp: Provincie Nieuwe Stijl

Geachte voorzitter/leden,

In 2008 is de notitie Amen is geen Amsterdam vastgesteld. Deze notitie geeft aan hoe uw staten de toekomstige ontwikkeling van de provincie Drenthe zien. De notitie eindigt met het verzoek aan ons college om voor het eind van 2009 te komen met een invulling van de kerntaken.

“De commissie Rol en Taken (opsteller van bovenvermelde nota) adviseert Provinciale Staten om nog vóór 2010 een traject af te ronden waarin het tot een herbezinning is gekomen van alle taken en rollen van de provincie en op korte termijn te beslissen over de vormgeving van dit traject.”

In februari 2009 is een globaal plan van aanpak opgesteld dat door uw staten is geaccordeerd. In dit plan zijn opgenomen zowel de acties die voortvloeien uit Amen is geen Amsterdam als uit het bestuursakkoord Rijk-provincies 2008-2011. De uitvoering van dit plan van aanpak is door het programma Provincie Nieuwe Stijl opgepakt en verloopt, ook op interprovinciaal niveau, volgens planning.

Voor de zomer van 2008 hebben uw staten het bestuursakkoord Rijk-Provincies 2008-2011 (hierna: bestuursakkoord) geaccordeerd. Het bestuursakkoord gaat grotendeels in op dezelfde thema's als Amen is geen Amsterdam. Daar waar Amen is geen Amsterdam aangeeft wat we graag willen bepaalt het bestuursakkoord binnen welke speelruimte dit plaats moet vinden. Zo regelt het bestuursakkoord niet alleen de overdracht (decentralisatie) van taken maar regelt het bijvoorbeeld ook de vermindering van het interbestuurlijk toezicht en zijn financiële afspraken over bezuinigingen opgenomen.

Voor de zomer is er een statenbrief verstuurd waarin is aangegeven dat de visie, inclusief de kerntaken nog vòòr de begrotingsbehandeling 2010 beschikbaar zouden zijn. Door middel van de presentatie van het rapport Provincie Nieuwe Stijl op 23 september j.l. hebben wij aan deze verplichting voldaan.

Bij het opstellen van het rapport Provincie Nieuwe Stijl is conform de visie van Amen is geen Amsterdam en binnen de grenzen van het bestuursakkoord gehandeld. Vervolgens zijn de consequenties hiervan vertaald naar de huidige collegeprogramma's.

Het rapport Provincie Nieuwe Stijl is daarmee geen eindrapport, maar een startnotitie. In bijlage 1 is aangegeven welke tekstuele verschillen er zijn tussen Amen is geen Amsterdam, het bestuursakkoord en het rapport Provincie Nieuwe Stijl.

Context van discussie

De discussie over Provincie Nieuwe Stijl kan niet als een op zichzelf staand feit worden beschouwd. Er zijn allerlei maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen die een rol spelen bij het bepalen van de toekomst van de provincie.

Zo zijn er op dit moment ingrijpende bezuinigingen in aantocht. Deze zullen effect hebben op de financiële speelruimte en plaatsen ons daarmee voor scherpe keuzes voor de toekomst van de provincie. In het voorjaar van 2010 zullen de bezuinigingsvoorstellen door het kabinet worden vastgesteld. De impact van de ingrepen is zo sterk dat er een toekomstbeeld nodig is waaraan de voorstellen getoetst kunnen worden. PNS kan deze rol vervullen.

In het kader van de bezuinigingen zijn tevens een aantal heroverwegingscommissies aan het werk die in februari met voorstellen komen. Een van die commissies, de commissie Kalden, richt zich op de bestuurlijke inrichting van de Nederlandse overheid (overheden). Het is zaak om in die discussie met een duidelijke visie op onze eigen toekomst te komen. Vanuit dit motief mag er geen moment verloren gaan en moeten duidelijke standpunten worden ingenomen. Hoewel de varianten, die door de commissies worden voorbereid, nog niet bekend zijn moet rekening worden gehouden met omvangrijke ingrepen. Voor de provincies worden een aantal varianten voorbereid zoals opschaling, gesloten huishouding met een klein takenpakket en fusies met bijvoorbeeld de waterschappen. Besluitvorming over Provincie Nieuwe Stijl kan niet los worden gezien van deze bestuurlijke en financiële ontwikkelingen. De resultaten van de behandeling van de conclusies van deze commissies in de Tweede Kamer kan daarom aanleiding geven om het traject Provincie Nieuwe Stijl te heroverwegen c.q. bij te stellen.

Relatie met lokale overheden

De keuzes aangaande de toekomst van de provincie worden ook beïnvloed door ontwikkelingen bij de lokale overheden. Zo is duidelijk geworden dat de gemeenten de eerste overheid zijn ("overheid geeft Antwoord") Binnen Drenthe is er een gemeentelijke herindeling geweest met als resultaat een overzichtelijke provincie met relatief weinig bestuurlijke drukte en gemeenten die aan bestuurskracht hebben gewonnen. In het rapport Provincie Nieuwe Stijl worden veel keuzes gemaakt die te maken hebben met de rol en de houding naar deze overheden enerzijds en met de taakverdeling tussen de provincie en deze overheden anderzijds. Daarover dient met deze overheden van gedachten te worden gewisseld.

Hierbij gelden een aantal uitgangspunten. Taken moeten daar worden opgepakt waar ze het meest effectief en efficiënt kunnen worden uitgevoerd (het subsidiariteitsbeginsel). Hierbij moet worden uitgegaan van vertrouwen in

medeoverheden. Horizontaal toezicht door gemeenteraden dus in plaats van verticaal toezicht of bemoeienis door de provincie.

Het rapport Provincie Nieuwe Stijl is weliswaar aan de gemeentebesturen en waterschapsbesturen toegezonden, maar voordat er een gesprek met hen gestart kan worden is het noodzakelijk dat uw Staten besluiten dat het rapport Provincie Nieuwe Stijl de juiste inbreng voor de gesprekken is. Vandaar dat er eerst een besluit in de Staten nodig is alvorens deze gesprekken te kunnen starten.

Zowel omwille van de toekomstige ontwikkelingen als de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010 dienen de gesprekken zo spoedig mogelijk te starten zodat deze discussie als input kan dienen bij de collegeonderhandelingen.

Voorgesteld tijdspad:

1. 16 december een eerste richtinggevende discussie over de nota Provincie Nieuwe Stijl
2. 27 januari 2010 commissie BFE over Provincie Nieuwe Stijl aan de hand van een statenstuk met heldere besluiten, inclusief gelegenheid om in te spreken
3. 3 februari Statenvergadering met besluitvorming over Provincie Nieuwe Stijl

Om richting te geven aan de discussie van uw statenvergadering van 16 december willen we de volgende overwegingen aan u meegeven.

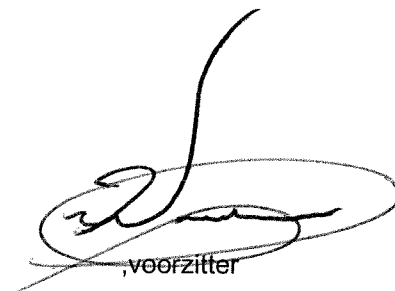
1. Rapport Provincie Nieuwe Stijl als uitgangspunt hanteren voor de ontwikkeling van de provincie Drenthe naar een provincie nieuwe stijl;
2. Gedeputeerde staten vragen zo mogelijk nog voor de gemeenteraadsverkiezingen 2010 in gesprek te gaan met de Drentse medeoverheden;
3. Het vastgestelde rapport Provincie Nieuwe Stijl bij de behandeling van de voorjaarsnota 2010 te hanteren als uitgangspunt voor het beoordelen van bezuinigingsvoorstellen.
4. Instemmen met het idee om de uitkomsten van de gesprekken met de Drentse medeoverheden en besluitvorming over bezuinigingsvoorstellen uit te werken in implementatievoorstellen binnen de gestelde kaders uit PNS.
5. Het plan van aanpak uit te voeren conform het besluit uit januari 2009.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Matrix met belangrijkste punten uit Amen is geen Amsterdam, Bestuursakkoord en Provincie Nieuwe Stijl

Deze matrix bevat feitelijke teksten uit de verschillende documenten op een aantal thema's en kan als achtergrondinformatie gebruikt worden ter voorbereiding op de PS-GS conferentie. De inhoudelijke betekenis van deze teksten is onderdeel van het politieke debat in de statenvergadering.

Thema	Amen is geen Amsterdam	Bestuursakkoord	Provincie Nieuwe Stijl
Algemene kerntaken provincie	Primair een rol in het ruimtelijk-economisch veld.	Ruimtelijk-economisch domein en cultuur	Fysiek economisch domein en cultuur
Gebiedsregie	De provincie heeft op het ruimtelijk-economisch terrein primair een rol als regisseur te spelen: ontwikkelingsgericht, focus op het soepel laten verlopen van processen, gericht op maximaal doelbereik voor de samenleving. Invulling van provinciale rol door ontwikkelingsgericht denken en besturen vanuit een integrale benadering. De provincie ontwikkelt op regionaal / gebiedsniveau een gedragen visie, stelt duidelijke kaders en zorgt voor strakke regie op doelrealisatie. Vanuit haar positie kan zij de regio overzien en hiaten opsporen en vormgeven aan spreidingsbeleid van voorzieningen. Deze rol vraagt om ontschotting van beleidsvorming en het over portefeuilles heen kijken om tot een integrale beleidsontwikkeling te komen. Aanbevolen wordt om beleidsontwikkeling themagericht en gebiedsgericht te benaderen.	Gebiedsregie vindt plaats door realisatie van het omgevingsbeleid: provincies schetsen binnen het ruimtelijk-economisch domein de gewenste ontwikkelingen en doelen en jagen de realisatie daarvan aan. Van belang zijn goede verhoudingen met gemeenten, die zorgen voor beleidsrealisatie. Ontwikkeling landelijk gebied: om de rol van gebiedsregie te versterken moet minder in detail op afzonderlijke onderdelen gestuurd worden. Provincies werken op het niveau waarop verschillende beleidsvelden nuttig en dynamisch verknoopt kunnen worden (gebiedsgerichte integraliteit).	Omgevingsbeleid is de basis van ons provinciaal beleid; we werken dat met partners (binnen gebiedsteams) uit tot gedragen gebiedsopgaven en uitvoeringsstrategieën. Belangrijkste in gebiedsregie is focus op de voorkant van beleid door het stellen van heldere kaders.
Sociaal domein	Op terreinen die primair des gemeenten zijn	Op het gebied van zorg en welzijn ligt	Op de jeugdzorg na worden taken in het

Thema	Amen is geen Amsterdam (breedtesport, maatschappelijke ondersteuning, onderwijs en stedelijke ontwikkeling) heeft de provincie enkel een rol te vervullen als er vraag is vanuit de gemeenten. Wel een rol op het gebied van topsport en jeugdzorg.	Bestuursakkoord primair een rol voor de gemeenten. Alleen in overleg met gemeenten en ingebed in een integrale aanpak ligt hier een rol voor de provincie. Rijk en provincies sluiten zich voor wat betreft de jeugdzorg aan bij de conclusies van de geplande wetsevaluatie aan het einde van deze kabinetsperiode.	Provincie Nieuwe Stijl sociaal domein overgedragen overeenkomstig de lijn van de sociale allianties.
Uitvoerende taken	<p>Provincie bemoeit zich momenteel teveel met uitvoering en instrumentatie van beleid en doelstellingen. Zij werkt aan een veelheid van uitvoerende taken op allerlei gebieden waar zij zuiver gezien niet het voortouw moet nemen. In een aantal gevallen dient de provincie een zeer terughoudende rol te vervullen bij uitvoering en dat in vertrouwen over te laten aan uitvoerende instanties.</p> <p>Rondom provinciale verantwoordelijkheden als het Omgevingsbeleid stellen we in samenspraak met partners kaders vast voor beleidsuitvoering. Vervolgens trekt de provincie zich terug en bewaakt slechts de kaders, stuurt op uitkomsten.</p>	Partners van de provincies (o.a. gemeenten) zorgen voor nadere invulling en uitvoering van beleid.	<p>Provincie beweegt van operationeel naar strategisch niveau. Daarom uitvoerende taken anders beleggen en focussen.</p> <p>Beëindigen van taken die door rijk en gemeenten zonder betrokkenheid van provincies kunnen oppakken.</p> <p>Uitvoerende taken (bijv. in het beheer en onderhoud van wegen en kanalen) op afstand zetten. Uitvoering moet zo geregeld worden dat bestuurders de verantwoordelijkheid kunnen blijven dragen voor de taken op afstand.</p> <p>Kennis en ervaring nodig voor goed opdrachtgeverschap, blijven behouden.</p> <p>Uitvoerende taken onder meer belegd in Regionale Uitvoerings Dienst (RUD).</p>
Communicatie en profilering	Provincie is niet de eerst aangewezen bestuurslaag om individuele burgers aan te spreken. Dit ligt meer op de weg van gemeenten. Opgemerkt wordt, dat de energie die gestoken wordt in het betrekken van de burger bij de provincie, alleen maar		<p>Communicatie vanuit onze nieuwe rol vooral gericht op transparantie en verantwoording / rekenschap.</p> <p>Communiceren over rol en taak van provincie in het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken. Daardoor</p>

Thema	Amen is geen Amsterdam tot verkrampde pogingen leidt en zijn doel voorbij schiet.	Bestuursakkoord	Provincie Nieuwe Stijl
Interbestuurlijk toezicht		Het bestuursakkoord gaat uit van een effectieve overheid waar verticaal toezicht moet worden beperkt en horizontaal toezicht wordt verstevigd. Ook maakt het akkoord afspraken over een hogere kwaliteit van dienstverlening en decentralisatie van taken.	maken we ons profiel helder richting middenveld. Conform Bestuursakkoord. De provincie Drenthe is reeds samen met de andere provincies bezig om gemaakte afspraken te implementeren.
Relatie met gemeenten / andere overheden	Door als spin in het web te opereren, komt de toegevoegde waarde van de provincie tot uitdrukking. Aanbevolen wordt dat Drenthe deze rol van spin in het web mag versterken in interbestuurlijk en Europees verband. Daarnaast vervult de provincie een belangrijke rol als intermediair bestuur tussen rijk of Europa en gemeenten, zowel als vertaler van rijksbeleid en Europees beleid naar regionaal en gemeentelijk beleid als belangenbehartiger en pleitbezorger. De gevraagde rol van de provincie is overigens in plattelandsgemeenten breder dan in de stedelijke gemeenten. Gemeenten en provincie zijn gelijkwaardig.	De overheden werken samen om beleid zo dicht mogelijk bij de burger te realiseren en trekken samen op om dit uitgangspunt te hanteren bij Europees beleid. Er wordt gewerkt op basis van wederzijds vertrouwen. Bij taken die bij gemeenten of provincie liggen, is het rijk terughoudend in het gebruik van verantwoording en toezicht. De overheden zijn gelijkwaardig, er is geen hiërarchie.	Het rapport gaat uit van nieuwe verhoudingen, vooral richting gemeenten. Taken worden op het niveau gelaten waar ze horen. Er wordt uitgegaan van bestuurskracht van gemeenten. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het al dan niet oppakken van taken op lokaal niveau. Als de gemeente dit niet doet, springt de provincie hier niet automatisch in. Slechts vanuit het oogpunt van interbestuurlijk toezicht heeft de provincie een rol, uitgangspunt is echter de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente en het daarbij passende horizontale toezichtinstrumentarium. De provincie vervult een belangrijke rol als intermediair tussen gemeenten en rijk of Europa. Het rapport onderkent daarnaast dat als we de belangen van de Drentse samenleving goed willen dienen, we partnerships op bovenprovinciaal

Thema	Amen is geen Amsterdam	Bestuursakkoord	Provincie Nieuwe Stijl
Kennis	<p>Van de provincie wordt op een aantal terreinen en op diverse momenten inzet van expertise gevraagd. Hierin zit volgens het rapport toegevoegde waarde voor de provincie. Aanbevolen is om de expertise in te zetten voor het aangeven van kaders, en niet voor bemoeyenis van concrete uitvoering. De provincie kan op basis van haar expertise vaker een loketfunctie vervullen naar gemeenten/instellingen. Het gaat daarbij om kennis en expertise die standaard bij de provincie aanwezig is en die gemeenten/instellingen af en toe nodig hebben. Ook wordt aanbevolen om op bepaalde terreinen nadrukkelijk te heroverwegen om in het verleden extern geplaatste maar nog steeds voor 100% gesubsidieerde expertise weer intern bij de provincie onder te brengen.</p>	<p>Het bestuursakkoord gaat uit van focus op kerntaken. Dit impliceert dat de provincie op die terreinen ook over expertise beschikt. Het bestuursakkoord doet geen uitspraken over kennis en expertise die de provincie nodig heeft.</p>	<p>niveau aan moeten gaan. De samenwerking in SNN-verband moet nog verder vorm krijgen. De bestuurskracht en realisatiekracht van gemeenten in Drenthe, maar ook in Groningen en Friesland neemt toe. Ook dit schept mogelijkheden om afhankelijk van de opgave, in Noordelijk of Europees regionaal verband opgaven te realiseren. Gemeenten en provincie zijn gelijkwaardig.</p> <p>Het rapport PNS schrijft over het ontwikkelen van kennismanagement. Daarbij geldt als hoofdlijn dat de focus van onze disciplinaire kennis moet liggen op het inzetten van kennis in de visievorming en in het beleidsvormingsproces en niet in het verwerven van kennis an sich. De komende tijd, als de uitkomsten van de begrotingsbehandeling duidelijk zijn, wordt duidelijk worden over hoeveel kennis met betrekking tot bepaalde disciplines de provincie zelf moet beschikken.</p>